

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Факультет економічних наук
Кафедра управління земельними ресурсами

ПЛАТОНОВА КСЕНІЯ АНДРІЇВНА

УДК 332.3

**НАУКОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЯК
ФАКТОРА СТАБІЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

АВТОРЕФЕРАТ
дипломної роботи на
здобуття освітнього ступеня
«Магістр»

Миколаїв 2020

Магістерською роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі управління земельними ресурсами в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник: доктор економічних наук, доцент
Лазарєва Олена Володимирівна
Чорноморський національний
університет ім. Петра Могили
Міністерства освіти і науки України,
доцент кафедри управління земельними
ресурсами.

Рецензент: **Светайло Глеб Олександрович**
директор ТОВ «Земельний кадастровий центр»

Захист відбудеться ...лютого 2020 р. об ... годині на засіданні ЕК в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2а, корпус 10-П.

З магістерською роботою можна ознайомитись у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десандників, 10, корпус 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Здійснення земельної реформи з метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм господарювання на землі, формування багатуокладної економіки на селі пов'язано насамперед з реформуванням відносин власності на землю з відповідними перетвореннями значної частини виключно державної власності, яка у свій час була створена шляхом націоналізації і колективізації приватної власності, що була проголошена поза законом. Земельним кодексом України від 18 грудня 1990 року було визнано три форми власності на землю: державну, колективну і приватну. Але жодний колгоспник до останнього часу не знав своєї частки у колективній власності. Власне, згідно ст. 5 Земельного кодексу передбачено розподіл колективної власності колгоспів на земельні частки. Колективна власність колгоспів, будучи розподіленою на земельні частки, перетворилась в суму приватних власностей трудового колективу. Правда, не всі землі набували статусу колективної власності. Згідно ст. 6 Земельного кодексу поділу на земельні частки підлягають сільськогосподарські угіддя, за винятком частки земель, що залишаються у резервному фонді (до 15 % площі всіх сільгоспугідь на території відповідної Ради базового рівня), земель загального користування (внутрігосподарські шляхи, лісосмуги та інші ґрунтозахисні насадження, гідротехнічні споруди тощо). Ці землі залишаються навіть при реформуванні колективного підприємства у колективній власності.

У контексті сказаного, важлива роль належить землеустрою, як інструменту розвитку конкурентоспроможного сільськогосподарського землекористування.

Цій проблемі присв'ячено наукові праці багатьох вчених, серед яких є Д. Бабміндра, І. Бистряков, В. Горлачук, А. Даниленко, Д. Добряк, Й. Дорош, О. Дорош, Л. Новаковський, П. Саблук, А. Сохнич, А. Третяк, В. Юрчишин та ін.

Разом з тим, сучасна теоретична і методична база вимагають свого подальшого вдосконалення, обґрунтування землевпорядних регламентів як основи формування стратегії земельної політики держави, планування розвитку сільськогосподарського землекористування.

Власне це і визначило актуальність дослідження, визначило вибір теми магістерської роботи, її мету і задачі.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування методичних рекомендацій щодо розвитку землеустрою як фактора стабілізації сільськогосподарського землекористування.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань:

- розкрити особливості земельної та землевпорядної політики, яка базується на особливостях регіонального розвитку;
- розкрити сутність, завдання та функції землеустрою в умовах ринкової економіки та нових земельних відносин;
- опрацювати методологічні положення механізму планування використання і охорони земель сільськогосподарського призначення;
- аргументувати механізм збереження і відтворення деградованих і малопродуктивних земель;
- визначити шляхи землевпорядного проектування на інноваційних засадах;
- сформулювати принципи раціонального використання та охорони земель;
- проаналізувати особливості визначення ефективності використання землі.

Об'єктом дослідження є процес землеустрою сільськогосподарського землекористування.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних проблем розвитку землеустрою у контексті раціоналізації використання і охорони сільськогосподарських угідь.

Методи дослідження ґрунтуються на положеннях розвитку земельних відносин, управління земельними ресурсами, екологічного і земельного права. .

У процесі дослідження використовувались такі методи досліджень: абстрактно-логічний (при формуванні теоретичних узагальнень і висновків); аналізу і синтезу – при встановленні взаємозв'язку між використанням і охороною земель, взаємозв'язку реформи і ефективності використання землі, землеустрою і раціоналізацією використання землі; монографічний – при опрацюванні наукових праць з питань регулювання земельних відносин та управління земельними ресурсами; економічного аналізу – при дослідженні тенденцій розвитку сільськогосподарського землекористування. .

Інформаційне забезпечення при виконанні роботи базувалось на матеріалах Держгеокадастру України, Указах Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, наукових працях вітчизняних вчених.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в наступному.

удосконалено:

- нову концептуальну ідею земельної та землепорядної політики, суть якої полягає в тому, щоб використання землі носило не тільки економічний, але й соціальний, екологічний і творчий характер;
- розширено суть системи землеустрою, в основу якого включено законодавчо визначену діяльність у сфері землеустрою; органи, що здійснюють державне регулювання у сфері землеустрою; здійснення землеустрою на національному, регіональному і господарському рівнях; державний і самоврядний контроль за здійсненням землеустрою;
- методичні положення щодо визначення потенційної ефективності використання землі з урахуванням якісних параметрів ґрунтового покриву, на відміну від існуючої методики, яка передбачала обсяг виробництва продукції на одиницю площі без врахування якісних параметрів ґрунту;

дістали подальшого розвитку:

- механізм збереження і відтворення деградованих і малопродуктивних земель, що дозволяє, не знижуючи обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, захистити ґрунти від руйнівних процесів;
- систематизація основних принципів раціонального використання та охорони земель, які характеризують екологічну стабільність землекористування;
- наукове обґрунтування посилення пошуків інноваційного землевпорядного проектування у контексті контурно-меліоративної організації територій та забезпечення бездефіцитного балансу гумусу, як архіактуальний спосіб раціоналізації землекористування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні і методологічні положення, викладені у магістерській роботі, доведені до практичних рекомендацій і можуть бути використані місцевими та регіональними органами влади для розробки програм і планів використання і охорони земель. Окремі позиції, викладені в роботі, можуть бути використані у навчальному процесі при підготовці студентів, чия діяльність буде пов'язана з державним регулюванням земельних відносин і управління земельними ресурсами.

Особистий внесок здобувача. Магістерська робота є самостійно виконаною працею, у котрій викладено авторська розробка щодо розвитку землеустрою в системі земельних відносин і управління земельними ресурсами. Зроблено апробацію запропонованих ідей розвитку сталого землекористування та землеустрою як функції управління земельними ресурсами.

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення та результати дослідження пройшли апробацію, отримавши позитивну оцінку на науково-практичних конференціях: XXII Всеукраїнська науково-методична конференція (м. Миколаїв, 11-16 листопада 2019 року).

Публікації. Основні результати магістерської роботи викладені у публікаціях та у збірнику матеріалів науково-практичної конференції.

Обсяг і структура магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 31 найменування. Повний обсяг магістерської роботи складаєсторінок. Робота містить рисунків, таблиць.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Наукові засади формування ринкового землеустрою» обґрунтовано, що землеустрій є основним інструментом земельних перетворень, розкриті методичні аспекти планування розвитку сільськогосподарського землекористування, представлено законодавче забезпечення розвитку земельної політики.

В процесі дослідження обґрунтовано, що землеустрій поділяється на загальнодержавний, регіональний і місцевий рівні. До загальнодержавного рівня землеустрою відносяться такі види розробок: встановлення (відновлення) на місцевості кордону України, меж адміністративно-територіальних утворень (Автономної республіки Крим, областей), підготовка Загальнодержавної програми використання та охорони земель України, Національної програми охорони земель України, Генеральної схеми протиерозійних заходів, Генеральної схеми рекультивациі порушених земель України, Генеральної схеми консервації деградованих і малопродуктивних земель України, Схеми природно-сільськогосподарського районування.

Землеустрій на регіональному рівні полягає в розробці Регіональних програм використання та охорони земель АРК, областей, Схем землеустрою адміністративних районів; Схем протиерозійних заходів АРК, областей,

яружно-балкових систем районів; Регіональних схем рекультивації порушених земель, консервації деградованих і малопродуктивних земель АРК, областей, районів

Землеустрій на місцевому рівні полягає в організації території сільськогосподарських підприємств із створенням просторових умов, що забезпечують еколого-економічну оптимізацію використання та охорони земель сільськогосподарського призначення, вдосконалення структури і розміщення сільськогосподарських угідь, систем сівозмін, сінокосо-і пасовищезмін; розмежування в населених пунктах державної та формуванні комунальної власності земель територіальної громади; розробці системи заходів на конкретних земельних ділянках по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів, відновленню і підвищенню родючості ґрунтів, захисту від деградаційних процесів тощо; відведення земельних ділянок із земель державної чи комунальної власності для суспільних потреб, потреб юридичним та фізичним особам.

Встановлено, що одним із механізмів втілення довгострокової земельної політики в життя є планування використання і охорони земель, як однієї із функцій управління земельними ресурсами. Планування являє собою наукове передбачення розвитку будь-якої події, в тому числі розвитку національної економіки, земельних відносин і, відповідно, результатів цього розвитку, соціальних та інших наслідків. Кожний рівень проведення землеустрою має свої особливості. Так, планування на загальнодержавному рівні передбачає такі розробки як встановлення в натурі (на місцевості) державного кордону України, меж адміністративно-територіальних утворень; Загальнодержавної програми використання і охорони земель; Національної програми охорони земель України; Генеральної схеми протиерозійних заходів; Генеральної схеми рекультивації порушених земель; Схеми природно-сільськогосподарського районування.

Планування на регіональному рівні реалізовується через такі види робіт як складання регіональних програм використання і охорони земель; Схем

землеустрою адміністративних районів; Схем протиерозійних заходів областей, яружно-балкових систем; регіональних схем рекультивації порушених земель, консервації деградованих і малопродуктивних земель; розроблення проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Планування на місцевому рівні полягає в організації територій сільськогосподарських підприємств зі створенням просторових умов, що забезпечують еколого-економічну оптимізацію використання і охорони земель сільськогосподарського призначення, вдосконалення структури посівних площ, системи сівозмін і ін.

При освоєнні ринкових земельних відносин надзвичайно важлива роль відводиться формуванню нормативно-правової бази розвитку сільськогосподарського землекористування. Проте діюча система чинного земельного законодавства не охоплює всіх сфер діяльності у галузі земельних відносин. Заради збереження деградованих і малопродуктивних земель потрібно прийняти Закон про виведення їх зі складу орних земель з наступною консервацією. Важливо ухвалити Закон, який би передбачав нормативи оптимального співвідношення земельних угідь, нормативи якісного складу ґрунтів, нормативи гранично допустимого забруднення ґрунтів, нормативи деградації земель і ґрунтів, посилити реальну відповідальність за використання землі без проекту землеустрою. Важливо на законодавчому рівні посилити ґрунтоохоронне спрямування законів, що регулюють правовий, господарський, екологічний режими використання орендованих земель. Потрібно внести чіткість у формулюванні статей 207 і 156 Земельного кодексу України щодо понять втрат і збитків. Це важливо, оскільки збитки виплачуються землевласнику чи землекористувачу, а витрати – державі.

Потрібно прискорити прийняття Закону «Про зонування земель». Таке

наше основне бачення ролі і місця законодавчого забезпечення у сфері земельних відносин і управління земельними ресурсами.

У другому розділі «Аналіз і оцінка існуючої системи управління сільськогосподарським землекористуванням» досліджено процес становлення і розвитку сучасного землеустрою, обґрунтовано, що землевпорядне проектування є землевпорядним процесом розробки проектів землеустрою, охарактеризована існуюча практика розробки схем землеустрою адміністративного району.

Нового імпульсу розвитку землеустрою надав той факт, що у 1992 році інститут Укр НДІ земпроект було перейменовано в інститут землеустрою УААН, діяльність якого була пристосована до нових ринкових систем господарювання, до прискорення розвитку земельної реформи, розвитку інфраструктури аграрного ринку, створення необхідних умов для стабільного ресурсного забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції та продовольства, розвитку підприємництва в аграрному секторі економіки.

Він став єдиною державною науково-дослідною установою з проблем розвитку землеустрою, виконуючи дослідження та проектні розробки.

Організаційна структура інституту сформована таким чином, щоб охопити розроблення всіх видів та обсягів землевпорядних робіт, які впливали із відповідних завдань землевпорядкування.

Кожний відділ виконував свої повноваження на основі положень, розроблених інститутом, діяльність яких регламентувалась наказом директора інституту землеустрою.

Новий стратегічний курс подальшого реформування земельних відносин і управління земельними ресурсами зніціював сформування концептуальних засад землеустрою, визначено його поняття, мету, завдання, зміст, організацію його здійснення в умовах проведення земельної реформи. З цією метою було науково обґрунтовано і запроваджено єдину стадійність землевпорядного проектування – основної ланки землеустрою. Було визнано

за доцільність поділу землевпорядного проектування на три стадії: прогностичні, передпроектні і робочі проекти.

Зміст проекту внутрігосподарського землевпорядкування наступна: першою складовою частиною проекту внутрігосподарського землеустрою було розміщення виробничих підрозділів і господарських центрів у радгоспах і колгоспах; другою складовою частиною проекту було розміщення магістральної дорожньої мережі; третьою складовою частиною проекту було організація угідь і сівозмін; четвертою складовою частиною проекту було впорядкування території сівозмін; п'ятою складовою було впорядкування території садів і виноградників, а шостою складовою – впорядкування території пасовищ; сьомою складовою частиною проекту внутрігосподарського землеустрою було впорядкування території сівозмін. Відповідно кожна із складових частин поділяється на елементи, які розкривають глибинну суть, зміст проекту

З'ясовано, що основним завданням схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень є виявлення найбільш ефективного напрямку використання і охорони земельних ресурсів для забезпечення подальшого ефективного розвитку адміністративно-територіального утворення.

Схема землеустрою є основою для планування подальшого розвитку адміністративно-територіального утворення, розробки проектів землеустрою, робочих проектів землеустрою, проектів капітального будівництва, будівництва шляхової мережі та інших об'єктів інфраструктури.

У третьому розділі «Механізм формування ринкового землеустрою та реформування земельних відносин на селі» обґрунтовано наукові положення розвитку сільськогосподарського землекористування, розкриті ринкові принципи раціонального використання і охорони земель, обґрунтовані науково-методичні аспекти визначення ефективності використання землі.

З'ясовано, що визначальним в системі управління земельними

ресурсами є організація системи і способів використання сільськогосподарських угідь. Але ключова роль належить ріллі, площа якої складає 32,5 млн га, або 53,9 % площі України. Завдяки їй частка агропромислового комплексу у валовому внутрішньому продукті країни становить залежно від року 20-25%.

Відповідно інноваційний характер розвитку земельних відносин і управління земельними ресурсами вказує на те, що земельний капітал зростатиме за умови, коли використання ріллі базуватиметься на чергуванні вирощуваних культур з урахуванням їх біологічних властивостей, агротехніки вирощування та економічної доцільності. Правильне чергування культур є основою сівозміни як системи використання ріллі.

Якщо беззмінне вирощування культур негативно впливає на рослини і ґрунт, що призводить до зниження врожайності, то сівозмінна система використання ріллі забезпечує створення необхідних умов збереження ґрунту при високих показниках врожайності культур і якісних параметрів.

З'ясовано, що наукове обґрунтування використання земель слід розглядати через призму принципів раціонального їх використання, таких як пріоритет сільськогосподарського використання земель, принцип високої ефективності використання продуктивних земель, принцип є забезпечення бездефіцитного балансу гумусу у ґрунті, принцип охорони земель, принцип поліпшення земель.

Встановлено, що економічна ефективність використання земель сьогодні визначається за такими показниками, як екологічна придатність земель для вирощування різних сільськогосподарських культур, вартість валової і товарної продукції, чистий дохід на одиницю площі земельних угідь і ін. Запропоновано ефективність використання землі визначати шляхом порівняння даних використання земель з їх можливим використанням залежно від якості ґрунтів. З огляду на загальновизнані постулати визначення ефективності використання земель важливо використовувати

такий показник, як окупність затрат при вирощуванні сільськогосподарських культур, який є відношенням вартості продукції до прямих затрат.

Для визначення ефективності використаних земель запропоновано формулу:

$$E_{\phi} = P_{оп} - P_{\phi}, \quad (1)$$

де E_{ϕ} - ефективність використання земель, збільшення або зменшення, грн/га; $P_{оп}$ - показники оптимального (можливого) використання земель, грн/га; P_{ϕ} - показники фактичного використання земель, грн/га.

Показники оптимального використання земель необхідно визначати за формулою:

$$P_{оп} = \frac{P_{баз} \times B_i}{B_{баз}}, \quad (2)$$

де $P_{баз}$ - показник використання земель в господарстві, районі, області, прийнятий в якості базисного (вихідного), грн/га; B_i і $P_{баз}$ - бали оцінки земель відповідно до конкретного рівня і базового рівня.

Підставивши значення $P_{оп}$ у формулу, одержимо:

$$E_{\phi} = \frac{P_{баз} \times B_i}{B_{баз}} - P_{\phi} \quad (3)$$

Запропонована методика визначення ефективності використання земель сприяє більш повному виявленню резервів росту продуктивності земель з врахуванням їх якості, що в кінцевому результаті позитивно вплине на результати виробництва сільськогосподарської продукції.

Звернути увагу і на такий показник як окупність затрат при вирощуванні сільськогосподарських культур, який є відношенням вартості продукції або урожаю до прямих затрат. Цей показник характеризує кількість одержаної в грошовому або натуральному виразі продукції на одиницю затрат. З'ясовано, що ефективним є таке використання земель, коли на одну гривню затрат одержано більше однієї гривні продукції, при збереженні родючості ґрунтів.

При цьому оптимальним рівнем ефективності приймається такий показник окупності затрат, який відповідає рівню рентабельності, що забезпечує розширене відтворення виробництва.

ВИСНОВКИ

1. В основі глибинних соціально-економічних перетворень на селі є формування прогресивних підприємницьких організаційно-правових форм господарювання на засадах приватної власності на землю. Формуючи земельну політику, необхідно домогтись того, щоб використання землі носило не тільки економічний, але й соціальний, екологічний і творчий характер. Чільне місце у розв'язанні цієї проблеми займає розбудова такої системи відносин, за якої ефективний вплив держави на ринок буде адаптований до економічної, соціально орієнтованої свідомості суб'єктів господарювання на землі. Визначальними при цьому є економічне регулювання процесу використання землі, поглиблення інвестиційної діяльності держави, науково обґрунтований ринок землі, який би був адекватний ситуації і проблемам на селі, стабілізації ситуації в економіці села.

2. Стрижневим базисом регулювання земельних відносин і забезпечення раціональної організації території є землеустрій, який являє собою сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил. Розвиток системи землеустрою включає: законодавчо визначену діяльність у сфері землеустрою; органи, що здійснюють державне регулювання у сфері землеустрою; здійснення землеустрою на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях; державний і самоврядний контроль за здійсненням землеустрою;

наукове, кадрове та фінансове забезпечення землеустрою; суб'єкти та об'єкти землеустрою.

3. Радикальним механізмом реалізації довгострокової земельної політики є планування використання і охорони земель, як однієї із функцій управління земельними ресурсами. Ключовою стадією планування використання землі, що передує плануванню, є наукові прогнози. Зв'язок між плануванням і прогнозуванням полягає в тому, що останнє вишикує конкретні шляхи для досягнення поставлених цілей. Прогнози є необхідною стадією перед планової роботи, коли аналізуються існуючі тенденції в системі земельних відносин, оцінюється їх вплив на майбутні періоди і встановлюється доцільний напрямок використання і охорони землі у плановому періоді.

Планування використання і охорони земель слід розглядати через призму поділу землеустрою на загально-державний, регіональний та місцевий рівні з відповідним переліком виконуваних видів робіт. У пріоритетному порядку в основу планування потрібно брати результати зонування земель.

4. Через відсутність належного менеджменту, діюча система чинного земельного законодавства не охоплює всіх сфер діяльності в галузі земельних відносин і управління земельними ресурсами. Заради збереження і відтворення деградованих і малопродуктивних земель важливо прийняти Закон про виведення їх зі складу орних земель з наступною консервацією. Важливо ухвалити Закон, який би передбачав нормативи оптимального співвідношення земельних угідь, нормативи якісного стану ґрунтів, нормативи гранично допустимого забруднення ґрунтів, нормативи деградації землі і ґрунтів, посилити реальну адекватну відповідальність за використання земель без проекту землеустрою. Важливо на законодавчому рівні посилити ґрунтоохоронне спрямування законів, що регулюють правовий, господарський, екологічний режими використання землі. Потрібно внести чіткість до статей 207 і 156 Земельного кодексу України щодо понять «втрат і

збитків». Це важливо, оскільки збитки виплачуються землевласнику чи землекористувачу, а витрати – державі. Потрібно ухвалити закон «Про зонування земель», який забезпечить процес оптимізації земельних ресурсів, в тому числі сільськогосподарських угідь.

5. Одним з найважливіших завдань сталого розвитку територій є перехід від шаблонного до інноваційного землевпорядного проектування у контексті прямолінійної організації території до контурно-меліоративної. Це підвищує шанси захисту ґрунтів від ерозійних процесів ґрунту і гумусу, підсилить стійкість агроєкосистем і ландшафтів. Через не кваліфікованість менеджменту сьогодні щорічні втрати ґрунту в Миколаївській області складають 13,5 млн т, в тому числі гумусу 0,5 млн т, що еквівалентно понад 10 млн т органічних добрив. У 80-і роки минулого століття на Миколаївщині було розроблено таких 80 проектів на площі майже 0,5 млн га, а на площі 108 тис га були запроектовані ґрунтозахисні сівозміни, на площі 1800 га передбачено ділянки для постійного залуження.

6. Схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання і охорони земель адміністративно-територіальних утворень розробляються з метою визначення перспективи щодо використання і охорони земель, для підготовки обґрунтованих пропозицій в галузі земельних відносин, організації раціонального використання і охорони земель, перерозподілу земель з урахуванням потреби всіх зацікавлених у цьому фізичних і юридичних осіб. При цьому, строки реалізації заходів, визначених схемою землеустрою, не можуть бути меншими 10-15 років.

7. Докорінні зрушення у сільськогосподарському землекористуванні досягаються за умови дотримання основних принципів раціонального їх використання. Такими принципами є: пріоритет сільськогосподарського використання землі; висока ефективність використання продуктивних земель; забезпечення бездефіцитного балансу гумусу в ґрунті; охорони земель; поліпшення земель. Протиставлення приведених принципів між

собою кидатиме тінь на ефективність землекористування та ідею земельної реформи, в цілому.

8. Ефективність використання землі повинна визначатись шляхом порівняння даних щодо використання земель з їх можливим використанням, виходячи з якості ґрунтового покриву. Не зважаючи на ці переконливі факти, ще одним показником визначенням ефективності є показник окупності затрат вирощування культур, який являє собою відношення вартості продукції до прямих затрат. Практика свідчить, що така категорія як «екологічна ефективність» апріорі не має шансів на її визнання. Екологічна складова проекту виражає лише відвернення руйнівних процесів у сільськогосподарському землекористуванні, а не екологічну ефективність

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Статті у наукових фахових виданнях

1. Анисенко О.В., Платонова К.А. Сучасні геодезичні прилади, їх значення і роль у геодезичних вимірюваннях. Наукове фахове видання «Інвестиції: Практика та досвід». 2019. № 4. С. 80-83.
2. Лазарева О.В., Вакар К.В., Платонова К.А. Об'єктивна необхідність впровадження ГІС технологій в системі управління земельними ресурсами. Наукове фахове видання з питань економіки «Агросвіт». 2109. № 22. С. 23-28.

АНОТАЦІЯ

Платонова К.А. Наукові засади розвитку землеустрою як фактора стабілізації сільськогосподарського землекористування. – Рукопис.

Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня Магістр за спеціальністю 193 – Геодезія і землеустрій. – Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, м. Миколаїв, 2020.

В роботі розкрито наукові засади формування ринкового землеустрою, розкриті методичні аспекти планування розвитку сільськогосподарського землекористування, проаналізовано законодавче забезпечення розвитку земельної політики.

Висвітлені аспекти становлення і розвитку сучасного землеустрою, обґрунтовано важливість землевпорядного проектування як землевпорядного процесу розробки проектів землеустрою, оцінено існуючу практику розробки схем землеустрою адміністративного району.

Обґрунтовані наукові положення розвитку сільськогосподарського землекористування, розкриті рикові принципи раціонального використання земель, висвітлені науково-методичні аспекти визначення ефективності використання землі.

Ключові слова: сільськогосподарське землекористування, землеустрій, землевпорядний процес, землевпорядне проектування, раціональне використання земель.

ANNOTATION

Platonova K.A. Scientific principles of land development as a factor of stabilization of agricultural land use. - Manuscript.

Thesis for the qualification level Master's degree in specialty 193 - Geodesy and Land Management. - Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2020.

The paper describes the scientific principles of the formation of market land management, reveals the methodological aspects of planning the development of agricultural land use, analyzed the legislative support for the development of land policy.

The aspects of formation and development of modern land management are

covered, the importance of land planning as a land management process of land development projects is substantiated, the existing practice of developing land management schemes of the administrative district is evaluated.

The scientific provisions of the development of agricultural land use are substantiated, the market principles of rational land use are revealed, the scientific and methodological aspects of determining the efficiency of land use are highlighted.

Key words: agricultural land use, land management, land management process, land planning, rational land use.